

อนาคตภาพการอาชีวศึกษาเอกชนไทยในยุคประชาคมอาเซียน ระหว่าง พ.ศ. 2558 – 2567

The Scenario of Thai Private Vocational Education in ASEAN Community
Period (2015-2024)

อภิชาติ ตรีสวัสดิชัย¹ ดร.ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร²
ดร.วัลนิกา ฉลากบาง³ ดร.สมคิด สร้อยน้ำ⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอนาคตภาพการอาชีวศึกษาเอกชนไทยในยุคประชาคมอาเซียน ระหว่าง พ.ศ. 2558 -2567 โดยใช้การวิจัยแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Future Research) สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาที่เลือกแบบเจาะจง จำนวน 32 คน ป้อนข้อมูลย้อนกลับโดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) วัดผลกระทบไขว้ด้วยแบบสอบถามบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการอาชีวศึกษาเอกชนทั่วประเทศที่เลือกแบบเจาะจง จำนวน 40 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าสถิติพื้นฐานและความน่าจะเป็นของผลกระทบไขว้

ผลที่ได้จากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และการวิเคราะห์ผลกระทบไขว้จากทัศนของกลุ่มบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการอาชีวศึกษาเอกชนสามารถประมวลภาพอนาคตได้ดังนี้ เมื่อพัฒนาคุณลักษณะด้านสถานอาชีวศึกษาและแหล่งเรียนรู้ จะส่งผลให้มีการพัฒนาด้านนักเรียนอาชีวศึกษาเอกชน และส่งผลให้มีการพัฒนาด้านการบริหารการอาชีวศึกษาเอกชนติดตามมา เมื่อมีการพัฒนาด้านคุณลักษณะของนักเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จะส่งผลให้มีการพัฒนาครูอาชีวศึกษาเอกชน เมื่อมีการพัฒนาคุณลักษณะด้านครูอาชีวศึกษาเอกชน จะส่งผลให้มีการพัฒนาด้านนักเรียนอาชีวศึกษาเอกชน และเมื่อพัฒนาการบริหารการอาชีวศึกษาเอกชน จะส่งผลให้นักเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมีคุณลักษณะตามความต้องการของตลาดแรงงาน

คำสำคัญ : อนาคตภาพ การอาชีวศึกษาเอกชน

Abstract

The purpose of this research is to study the scenario of Thai Private Vocational Education (TPVE) in ASEAN Community Period (2015-2024) in terms of the student's desirable features, vocational teachers, vocational colleges and learning resources and the management of TPVE. The study was conducted by Ethnographic Delphi Futures Research Technique (EDFR), 32 experts were selected from both government and private agencies. Interview and questionnaire were used for purposive sampling method. To analyze the cross-impact, 40 respondents were purposely chosen from TPVE owners, by using descriptive statistics and cross-impact probability matrix.

¹ นักศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

² ที่ปรึกษาหลัก ประธานสาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

³ ที่ปรึกษาร่วม กรรมการสาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

⁴ ที่ปรึกษาร่วม กรรมการสาขาวิชาการบริหารการศึกษ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี

The cross-impact analysis from the perspectives of persons concerned with the TPVE revealed that : The occurrence of development of TPV colleges and learning resources will be the causes of development of the TPV student's desirable features and also the causes of the development of TPVE's management. The development of vocational teacher's desirable features will consequently be followed by the development of TPV student's desirable features. The development of student's desirable features will consequently be followed by the development of vocational teacher's desirable features, and the development of TPVE management will consequently be followed by the development of TPV student's desirable features.

KEYWORDS : Scenarios, Private Vocational Education

ความสำคัญของปัญหา

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา กระแสโลกาภิวัตน์ที่ไหลบ่าเข้ามาอย่างรวดเร็วต่อเนื่องและรุนแรง ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายแลกเปลี่ยนทรัพยากรทางการผลิตและข้อมูลข่าวสาร ทำลายขอบเขตพรมแดนไปอย่างสิ้นเชิง นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างความสัมพันธ์ที่ทำให้ผู้คนองค์กรและรัฐมีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย (Connectivity) ที่ซับซ้อนมากขึ้น มีปฏิสัมพันธ์กัน (Interactivity) เข้มข้นมากขึ้น มีการเคลื่อนย้ายถ่ายเท (Mobility) ผู้คน ทุน และสินค้าบริการที่มากขึ้น ตลอดจนมีกิจกรรมและธุรกรรมบนโลกเสมือนจริง (Virtuality) เพิ่มขึ้น (สุวิทย์ เมษินทรีย์, 2553, 37) และมีส่วนสำคัญในการผลักดันให้ประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายดำเนินนโยบายเศรษฐกิจเสรีภายใต้กฎกติกาสากลทั้งในระดับทวิภาคี ภูมิภาคและพหุภาคี ส่งผลให้ประเทศต่างๆ รวมกลุ่มกันเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานทุกด้านให้ทันกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในระบบเศรษฐกิจยุคใหม่ที่ใช้ “ความรู้และนวัตกรรม” เป็นองค์ประกอบในการพัฒนา

จากกระแสความเปลี่ยนแปลงข้างต้นเป็นแรงผลักดันให้ประเทศไทยปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีทักษะการคิด และปรับตัวได้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550, 1) โดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือพัฒนาคนให้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ การอาชีวศึกษาถือเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2547, 71) แม้การปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทย

จะผ่านมาร่วมทศวรรษแต่ก็ยังไม่ประสบความสำเร็จ ประกอบกับในช่วงที่ผ่านมาสถานการณ์ด้านการผลิตและการพัฒนากำลังคนของประเทศไทยยังมีปัญหา กล่าวคือ กำลังคนระดับอาชีวศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงานน้อย ทำให้ประเทศขาดกำลังคนระดับกลาง รวมทั้งกำลังคนที่ผลิตได้ มีคุณลักษณะทั้งด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

การเปิดประชาคมอาเซียนในปลายปี 2558 มีผลทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีในภูมิภาค ดังนั้นการผลิตกำลังคนที่มีทักษะฝีมือระดับปฏิบัติการและช่างฝีมือต่างๆ รวมทั้งภาคบริการและภาคอุตสาหกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ และแนวทางในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการวางแผนการผลิตและการพัฒนากำลังคน การจัดการอาชีวศึกษาเอกชนจึงมีส่วนร่วมอย่างสำคัญในการจัดการอาชีวศึกษาเพื่อผลิตกำลังคนในระดับกลางซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจมากที่สุด (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554, 8-10)

จากสภาพปัญหาการขาดแคลนแรงงานทักษะฝีมือและปัญหาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของแรงงาน ทำให้ผู้วิจัยในฐานะที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการอาชีวศึกษาเอกชนจึงเห็นความสำคัญและความจำเป็นในการศึกษาแนวโน้มของการอาชีวศึกษาเอกชนไทยในยุคประชาคมอาเซียนระหว่าง พ.ศ. 2558–2567 จะเป็นอย่างไร จะต้องมีการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของกำลังคนอย่างไร ผลของการศึกษาจะทำให้ทราบปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการวางแผน

และการบริหารเพื่อยกระดับการอาชีวศึกษาเอกชนให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

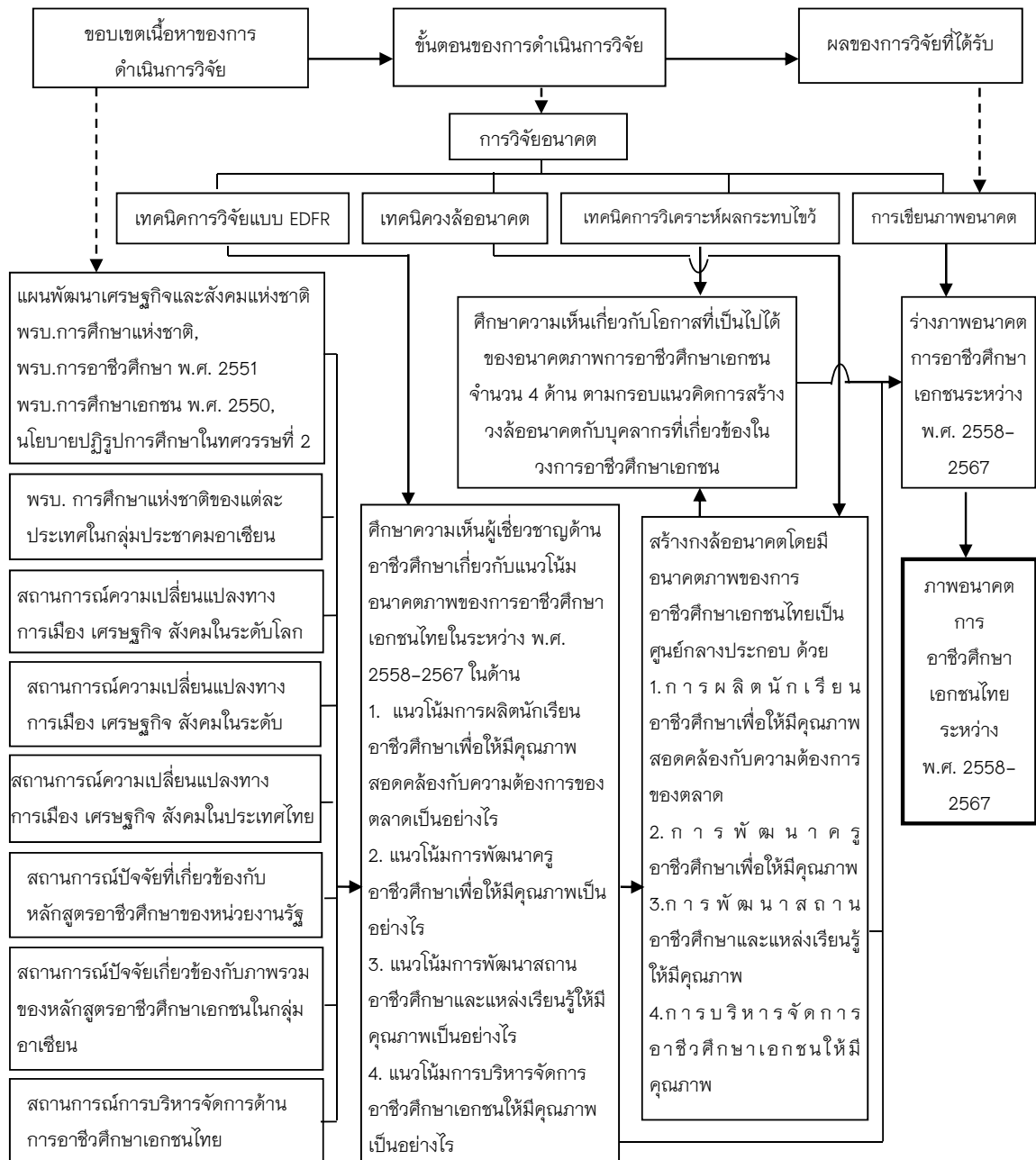
เพื่อศึกษาอนาคตภาพของการอาชีวศึกษาเอกชนไทยในยุคประชาคมอาเซียน ระหว่าง พ.ศ. 2558-2567

การทบทวนวรรณกรรมและแนวคิด

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงอนาคต ประกอบด้วย การวิจัยแบบ EDFR ตามแนวคิดของ จุมพล พูลภัทรชีวิน (2529, 2530, 2542 และ 2548) การสร้างวงล้ออนาคตตามแนวคิดของ Glenn, J.C. (1971) : สุวิมล ว่องวานิช (2550), เทคนิควิเคราะห์ผลกระทบไขว้ของ Stover, J.G. & Gordon, T.J. (1979) และการสร้างภาพอนาคตของ Mills & Bishop, P. (2000) เพื่อศึกษาอนาคตภาพการอาชีวศึกษาเอกชนไทยในยุคประชาคมอาเซียน ระหว่าง พ.ศ. 2558-2567 โดยสร้างกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ เช่น ข้อตกลงความร่วมมือประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กฎหมายแม่บททาง

การศึกษา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พระราชบัญญัติอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติการศึกษาเอกชน พ.ศ. 2550 นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 ด้านการพัฒนาอาชีวศึกษาและหลักการจัดการอาชีวศึกษาของ Prosser & Quigley (1925, อ้างถึงใน ธีรวุฒิ บุญยโสภณ, 2555, 2)

จากการศึกษาในเบื้องต้น สามารถนำมาบูรณาการเป็นร่างกรอบแนวคิดในการวิจัย สรุปได้ดังภาพ 1 อาเซียน AEC แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติการศึกษาเอกชน พ.ศ. 2550 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2554 นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 ด้านการพัฒนาอาชีวศึกษา และทฤษฎีการจัดการอาชีวศึกษาของ โปรสเซอร์และ ควิกเลย์ (Prosser and Quigley, 1925) ผลจากการศึกษาในเบื้องต้นดังกล่าว สามารถนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาแนวโน้มและอนาคตภาพที่พึงประสงค์ เหมาะสมและเป็นไปได้ของการอาชีวศึกษา เอกชนไทยในยุคประชาคมอาเซียน ระหว่าง พ.ศ. 2558-2567 ภายใต้สภาวะแวดล้อมที่มีความเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ประชากร สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี ตามผลการศึกษาของอนุกรรมการ กนป. ด้านการพัฒนาอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ที่กำหนดประเด็นสำคัญในการแก้ไขปัญหาในการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษา คือ การผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษาให้ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน การพัฒนาครูยุคใหม่หรือครูพันธุ์ใหม่ การพัฒนาสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และการพัฒนาคุณภาพการบริหารอาชีวศึกษายุคใหม่โดยสอบถามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 32 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงอนาคตแบบผสมวิธี (Mixed Method) สอบถามความเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 32 คน ถึงแนวโน้มการอาชีวศึกษา เอกชนไทยที่พึงประสงค์ เหมาะสมและเป็นไปได้ใน 4 ด้าน คือ การมุ่งสร้าง/ผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษาให้ตอบสนองความต้องการของตลาด การพัฒนาครูอาชีวศึกษายุคใหม่ การพัฒนาสถานอาชีวศึกษาและแหล่งเรียนรู้ใหม่ และการพัฒนาคุณภาพการบริหารอาชีวศึกษายุคใหม่ โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Future Research) การสร้างวงล้ออนาคต (Futures Wheel) การวิเคราะห์ผลกระทบไขว้ระหว่างแนวโน้มเหตุการณ์ต่อเนื่อง (Cross-impact analysis) และการเขียนภาพอนาคต (Scenario Development) โดยการดำเนินการแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนารอบแนวคิด ประกอบด้วย 1) วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Document Analysis) 2) สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิด้านอาชีวศึกษา และ ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา (in-depth interview) จำนวน 4 คน 3) ศึกษาสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนดีเด่น (Case Study) จำนวน 3 แห่ง

การดำเนินการระยะนี้ใช้เวลา 6 เดือน (พฤศจิกายน 2556 – เมษายน 2557)

ระยะที่ 2 การศึกษาอนาคตภาพการอาชีวศึกษา

เอกชนไทยในยุคประชาคมอาเซียน ระหว่าง พ.ศ. 2558-2567 ประกอบด้วย 1) สัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 32 คน 2) ใช้เทคนิค EDFR โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิม 32 คน

การดำเนินการระยะนี้ใช้เวลา 7 เดือน (พฤษภาคม 2557- พฤศจิกายน 2557)

ระยะที่ 3 การสร้างอนาคตภาพการอาชีวศึกษา เอกชนไทยในยุคประชาคมอาเซียน ระหว่าง พ.ศ. 2558-2567 ประกอบด้วย 1) สร้างวงล้ออนาคต 2) วิเคราะห์ผลกระทบไขว้ ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการอาชีวศึกษาเอกชนไทย จำนวน 40 คน 3) เขียนร่างภาพอนาคตของการอาชีวศึกษา เอกชนไทยในยุคประชาคมอาเซียน 4) นำเสนอภาพอนาคตการอาชีวศึกษาเอกชนไทยในยุคประชาคมอาเซียน ระหว่าง พ.ศ. 2558-2567 ฉบับสมบูรณ์

การดำเนินการระยะนี้ใช้เวลา 6 เดือน (ธันวาคม 2557 - พฤษภาคม 2558) รวมระยะเวลาในการวิจัยทั้งสิ้น 19 เดือน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม การวิจัยระยะที่ 1 ใช้แบบสัมภาษณ์ (in-depth interview form) และ การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) นำเนื้อหาที่สังเคราะห์ไปสร้างเป็นแบบสอบถามมาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับเพื่อใช้รวบรวมข้อมูลใน ระยะที่ 2 นำข้อมูลในระยะที่ 2 มาวิเคราะห์หาค่าฐานนิยม มัธยฐานและพิสัยระหว่างควอไทล์ โดยใช้เกณฑ์ คือ ผลต่างระหว่าง ฐานนิยมกับมัธยฐาน ไม่เกิน 1 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Q3-Q1) ไม่เกิน 1.5 หมายความว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันในข้อคำถามนั้น (จุมพล พูลภัทรชีวิน, 2529, หน้า 22) นำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ศึกษาความเห็นจากกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการอาชีวศึกษาเอกชนไทย จำนวน 40 คน ในระยะที่ 3 โดยกลุ่มตัวอย่างจะเป็นผู้ให้คะแนนโอกาสความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นของอีกเหตุการณ์หนึ่งอย่างมีเงื่อนไข โดยแปลงค่าคะแนนโอกาสความเป็นไปได้ของแนวโน้มเหตุการณ์ออกเป็น 5 ระดับ คือ 20 , 40, 60, 80 และ 100 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ขั้นต้น และความเป็นไปได้แบบมีเงื่อนไขของแนวโน้มเหตุการณ์สืบเนื่อง คำนวณหาค่าแต้มต่อขั้นต้น (initial odds) และค่าแต้มต่อแบบมีเงื่อนไข (new odds) ของแนวโน้ม

เหตุการณ์สืบเนื่องแต่ละคู่ (occurrence odds ratios) สร้างวงล้ออนาคต แบบจำลองผลปฏิบัติสัมพันธ์ระหว่างแนวโน้มสืบเนื่อง และร่างภาพอนาคตการอาชีวศึกษาเอกชนไทย

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นัดหมายและไปพบกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้ง 32 คน เพื่อขอสัมภาษณ์และส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง ส่วนแบบสอบถามในการวิเคราะห์ผลกระทบไขว้ตามความเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการอาชีวศึกษาเอกชนไทย จำนวน 40 คน ใช้การส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน และติดตามทางโทรศัพท์จนได้ครบจำนวนที่ต้องการ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต มัธยฐาน ฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และค่าโอกาสความเป็นไปได้

ผลการวิจัย

1. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่เกี่ยวกับคุณลักษณะของการบริหารการอาชีวศึกษาเอกชนไทยในยุคประชาคมอาเซียนระหว่าง พ.ศ. 2558-2567 สรุปได้ดังนี้

ด้านที่ 1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่สำเร็จการอาชีวศึกษาเอกชนไทย แนวโน้มที่มีโอกาสเป็นไปได้มากที่สุดและเป็นอนาคตภาพของการอาชีวศึกษาเอกชนไทยในยุคประชาคมอาเซียนมี 3 ข้อ คือ (1) ต้องผ่านเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2556 และกรอบคุณวุฒิวิชาชีพ (2) มีความรับผิดชอบในการทำงาน และ (3) มีความรู้ทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในวิชาชีพที่ตอบสนองต่อความต้องการของสถานประกอบการ

ด้านที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอาชีวศึกษาเอกชนไทยยุคใหม่ แนวโน้มที่มีโอกาสเป็นไปได้มากที่สุดและเป็นอนาคตภาพของการอาชีวศึกษาเอกชนไทยในยุคประชาคมอาเซียน มี 9 ข้อ คือ (1) มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ทักษะอาชีพและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (2) มีระเบียบวินัย (3) ไม่เรียนรู้อุตลอดเวลา (4) เป็นตัวอย่างด้านจริยธรรมให้กับผู้เรียน (5) มีจรรยาบรรณวิชาชีพ (6) มีความสามารถในการถ่ายทอดเรื่องที่เข้าใจยากให้เป็นเรื่องที่เข้าใจง่าย (7) ได้รับการพัฒนาความรู้ใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอ (8) มีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา และ (9) ได้รับการพัฒนาโดยการฝึกอบรมในสาขาวิชาชีพที่สอน

จากสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง

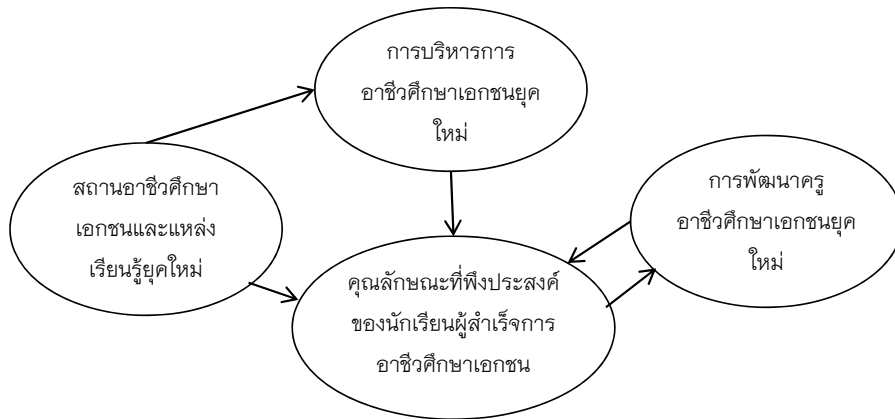
ด้านที่ 3 คุณลักษณะของสถานอาชีวศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ แนวโน้มที่มีโอกาสเป็นไปได้มากที่สุดและเป็นอนาคตภาพการอาชีวศึกษาเอกชนไทย มี 7 ข้อ คือ (1) กำหนดพันธกิจ ยุทธศาสตร์ วางแผนกลยุทธ์และการประกันคุณภาพการศึกษา (2) มีอุปกรณ์เครื่องมือการฝึกอาชีพครบถ้วน รวมทั้งการเตรียมสถานที่ฝึกงานร่วมกับสถานประกอบการ (3) มีปริมาณห้องเรียนอย่างเหมาะสมและเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน (4) จัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีให้สัมพันธ์กับการฝึกปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ (5) จัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในวิชาชีพ (6) สร้างเครือข่ายและจัดทำข้อตกลงความร่วมมือในการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และ (7) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ ทันต่อกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลก

ด้านที่ 4 คุณลักษณะการบริหารการอาชีวศึกษาเอกชนไทยในยุคประชาคมอาเซียน พ.ศ. 2558-2567 แนวโน้มที่มีโอกาสเป็นไปได้มากที่สุด และเป็นอนาคตภาพของการอาชีวศึกษาเอกชนไทยมี 20 ข้อ คือ (1) กำหนดรูปแบบการประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม (2) กำหนดระบบการประเมินผลการบริหารจัดการอาชีวศึกษายภายใน (3) ได้รับความร่วมมือจากทุกหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงแรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และกระทรวงต่างประเทศ ฯลฯ (4) ร่วมกับสถานประกอบการวิเคราะห์หลักสูตรการเรียนภาคทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน (5) ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรเพื่อให้ความร่วมมือในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (6) ร่วมกับสถานประกอบการวิเคราะห์เนื้อหาการสอนอาชีวศึกษาภาคทฤษฎีให้สอดคล้องกับการสอนปฏิบัติในสถานประกอบการ (7) ร่วมกับสถานประกอบการจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติงานให้ครอบคลุมเนื้อหาตามหลักสูตร (8) ร่วมกับสถานประกอบการจัดสภาพแวดล้อมและสถานที่ในการฝึกปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับแผนการฝึกอาชีพ (9) สร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาโดยส่งเสริมสิทธิประโยชน์อันพึงมีพึงได้

ตาม พรบ.การอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 (10) ทดสอบคุณภาพของผู้เรียนด้านทักษะวิชาชีพก่อนสำเร็จการศึกษา (11) จัดให้มีการประเมินผลคุณภาพการศึกษาโดยการสอบทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติก่อนสำเร็จการศึกษา (12) ให้มีความสำคัญกับการอาชีวศึกษาอย่างจริงจัง (13) กำหนดทิศทางการพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาของประเทศในระยะยาวอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง (14) จัดงบประมาณสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาทั้งระบบให้เหมาะสม เสมอภาคและอย่างเพียงพอ (15) มินโยบายให้ความสำคัญและสนับสนุนการดำเนินงานของสถานอาชีวศึกษาเอกชนที่เท่าเทียมกับสถานอาชีวศึกษาของรัฐ เช่น การอุดหนุนงบประมาณ การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา การงดเว้นการเก็บภาษีโรงเรียน เป็นต้น (16) รวมหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่กำกับดูแลการอาชีวศึกษาของภาครัฐและเอกชนไว้ภายใต้การดูแลของหน่วยงานเดียวกัน (17) ประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ที่ดีและประโยชน์ของการเรียนสายอาชีพอย่างต่อเนื่องและทั่วถึงทั้งประเทศ (18) กำหนดบทบาทและสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอาชีวศึกษา (19) ร่วมกับสถานประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดมาตรการสิทธิประโยชน์ในการสนับสนุนทุนการศึกษาให้ผู้เรียนอาชีวศึกษาตั้งแต่ระดับ ปวช. จนถึงปริญญาตรีและบรรจุเข้าทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษา และ (20) มุ่งมั่นผลิตแรงงานคุณภาพด้านอาชีวศึกษา เพื่อสร้างภาพลักษณ์และแรงจูงใจในการเรียนอาชีวศึกษาให้กับผู้เรียน ผู้ปกครองและบุคคลทั่วไป

2. ผลการวิเคราะห์ผลกระทบไขว้ การวิเคราะห์แต้มนต่อการเกิดเหตุการณ์ที่เป็นเหตุการณ์ตั้งต้น แต้มต่อของแต่ละเหตุการณ์เมื่อมีปฏิสัมพันธ์กับเหตุการณ์อื่น และการวิเคราะห์ดัชนีผลกระทบของแต่ละเหตุการณ์ที่มีต่อการเกิดขึ้นของเหตุการณ์อื่นจะนำไปสู่การวิเคราะห์อนาคตภาพการอาชีวศึกษาเอกชนไทยในยุคประชาคมอาเซียนระหว่าง พ.ศ. 2558-2567 จำแนกตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำนวน 4 ด้าน ตามกรอบแนวคิดของการสร้างวงล้ออนาคต โดยมีจำนวนคู่ของเหตุการณ์สืบเนื่องที่ส่งผล

ปฏิสัมพันธ์ถึงกันอย่างมีนัยสำคัญ จำนวน 5 คู่ ได้แก่ การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่สำเร็จอาชีวศึกษาเอกชน กับการพัฒนาคุณภาพครูอาชีวศึกษาเอกชนยุคใหม่ การพัฒนาสถานอาชีวศึกษาเอกชนและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ กับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่สำเร็จอาชีวศึกษาเอกชน การพัฒนาสถานอาชีวศึกษาเอกชนและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ กับการบริหารการอาชีวศึกษาเอกชนยุคใหม่ การบริหารการอาชีวศึกษาเอกชนไทยยุคใหม่ กับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่สำเร็จอาชีวศึกษาเอกชน และการพัฒนาคุณภาพครูอาชีวศึกษาเอกชนยุคใหม่ กับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่สำเร็จการอาชีวศึกษาเอกชน พบว่า เมื่อพัฒนาคุณลักษณะด้านสถานอาชีวศึกษาเอกชนและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่แล้ว จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่สำเร็จอาชีวศึกษาเอกชนอย่างแน่นอน และส่งผลให้มีการพัฒนาการบริหารการอาชีวศึกษาเอกชนไทยติดตามมา รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพครูอาชีวศึกษาเอกชนด้วย และเมื่อพัฒนาคุณลักษณะของครูอาชีวศึกษายุคใหม่แล้ว จะทำให้เกิดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนผู้สำเร็จอาชีวศึกษาเอกชนอย่างแน่นอน และเกิดการพัฒนาด้านคุณลักษณะด้านการบริหารการอาชีวศึกษาเอกชนติดตามมาในระดับมาก และเมื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนผู้สำเร็จอาชีวศึกษาเอกชนแล้ว จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาคุณลักษณะด้านครูอาชีวศึกษาเอกชนอย่างแน่นอน รวมทั้งการพัฒนาการบริหารการอาชีวศึกษาเอกชนและการพัฒนาสถานอาชีวศึกษาเอกชนและแหล่งเรียนรู้ติดตามมา และเมื่อพัฒนาคุณลักษณะด้านการบริหารการอาชีวศึกษาเอกชนไทยในยุคประชาคมอาเซียน แล้วจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนผู้สำเร็จการอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์อย่างแน่นอน และส่งผลให้มีการพัฒนาสถานอาชีวศึกษาเอกชนและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ติดตามมาในระดับมาก ตลอดจนทำให้เกิดการพัฒนาครูอาชีวศึกษาเอกชนติดตามมาในระดับปานกลาง ดังภาพ 2

ภาพ 2 วงล้ออนาคตแบบจำลองผลปฏิสัมพันธ์ระหว่างแนวโน้มเหตุการณ์สืบเนื่องของอนาคตภาพการอาชีวศึกษาเอกชนไทยในยุคประชาคมอาเซียน ระหว่าง พ.ศ. 2558-2567

อภิปรายผล

เมื่อนำผลการวิเคราะห์ผลกระทบไขว้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างแนวโน้มเหตุการณ์สืบเนื่อง มาเขียนเป็นภาพอนาคตของการอาชีวศึกษาเอกชนไทยในยุคประชาคมอาเซียนระหว่าง พ.ศ. 2558-2567 ที่มีความชัดเจน เหมาะสม และเป็นไปได้ สามารถสรุปแนวโน้มได้ 4 ภาพ คือ

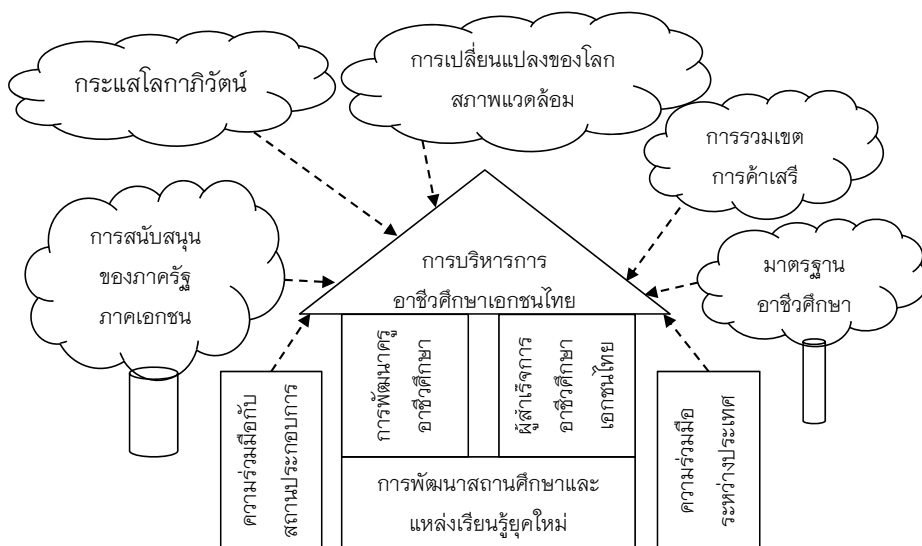
1) ภาพที่มีโอกาสเป็นไปได้มาก และมีระดับของผลกระทบสูง คือ ภาพอนาคตที่การพัฒนาคุณลักษณะด้านสถานอาชีวศึกษาเอกชนและแหล่งเรียนรู้ใหม่ จะส่งผลให้มีการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่สำเร็จการอาชีวศึกษาเอกชนอย่างแน่นอน และส่งผลให้การพัฒนาคุณลักษณะด้านการบริหารการอาชีวศึกษาเอกชนไทยบรรลุผลตามเป้าประสงค์ติดตามมา

2) เมื่อพัฒนาการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเอกชนด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่สำเร็จการอาชีวศึกษาเอกชนไทยจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ทักษะวิชาชีพและประสบการณ์สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและสถานประกอบการ ส่งผลให้มีการพัฒนาคุณภาพของครูอาชีวศึกษาเอกชนไทยอย่างแน่นอน

3) การบริหารจัดการอาชีวศึกษาเอกชนด้านคุณลักษณะครูอาชีวศึกษาเอกชนยุคใหม่ให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์และทักษะวิชาชีพ ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผลของนักเรียน ซึ่งจะทำให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่สำเร็จอาชีวศึกษาเอกชนอย่างแน่นอน

4) การบริหารการอาชีวศึกษาเอกชนไทยในยุคประชาคมอาเซียน ทั้งด้านการบริหารและด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อผลิตทักษะฝีมือแรงงาน ส่งผลให้นักเรียนที่สำเร็จอาชีวศึกษาเอกชนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามความต้องการตลาดแรงงานและสถานประกอบการอย่างแน่นอน

จากภาพอนาคตแต่ละด้านในการพัฒนาคุณลักษณะการบริหารการอาชีวศึกษาเอกชนไทยในยุคประชาคมอาเซียนระหว่าง พ.ศ. 2558-2567 เห็นได้ว่าทุกประเด็นมีความสัมพันธ์เชื่อมโยง ส่งผลถึงอนาคตภาพการอาชีวศึกษาเอกชนไทยที่มีโอกาสเป็นไปได้และพึงประสงค์ในอนาคตทั้งสิ้น ซึ่งผู้วิจัยได้ประมวลผลสรุปความเชื่อมโยงของภาพอนาคตการอาชีวศึกษาเอกชนไทยระหว่าง พ.ศ. 2558-2567 ดังภาพ 3

ภาพ 3 ภาพแสดงความเชื่อมโยงอนาคตภาพการอาชีวศึกษาเอกชนไทยในยุคประชาคมอาเซียน ระหว่าง พ.ศ. 2558-2567

การบริหารอาชีวศึกษาเอกชนไทยในยุคประชาคมอาเซียนระหว่าง พ.ศ. 2558-2567 ที่สามารถรักษาสถานภาพของกิจการให้อยู่รอดท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงที่รุนแรงต่อเนื่องและรวดเร็ว การอาชีวศึกษาเอกชนไทยจะต้องเตรียมความพร้อมในการพัฒนาคุณลักษณะที่จำเป็นเร่งด่วนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและหลีกเลี่ยงหรือบรรเทาปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ตลอดจนให้สามารถแข่งขันกับการอาชีวศึกษาเอกชนในกลุ่มประชาคมอาเซียนหรือนานาประเทศได้อย่างเท่าเทียม การบริหารการอาชีวศึกษาเอกชนไทยควรเป็นการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการดำเนินการโดยมีเป้าหมายหลักร่วมกัน คือ การพัฒนาแรงงานทักษะฝีมือของชาติ ให้มีความรู้ความสามารถตามเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพทั้งในระดับภูมิภาคและสากล ตอบสนองกับความต้องการของตลาดแรงงานและสถานประกอบการ สามารถแข่งขันในตลาดแรงงานของประเทศทั้งในและนอกกลุ่มประชาคมอาเซียนได้ การอภิปรายภาพอนาคตในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบการผลิตกำลังแรงงานอาชีวศึกษาของไทย เสมือนบ้านที่มีความแข็งแรง มั่นคง สามารถคุ้มแดดคุ้มฝนให้กับผู้ที่อยู่อาศัย ซึ่งก็หมายถึงกำลังแรงงานอาชีวศึกษาไทย บ้านจะช่วยปกป้องคุ้มภัยจากสภาพแวดล้อมภูมิอากาศ

ภายนอกได้ดีมาน้อยเพียงใด ก็ขึ้นอยู่กับโครงสร้างรากฐานของบ้านนั้น หากมีรากฐานที่แน่นหนา แข็งแรง มั่นคง มีเสาบ้านที่มีขนาดใหญ่แข็งแรงเพียงพอที่จะรองรับโครงสร้างตัวอาคารและหลังคาที่จะปกป้องผู้คนในบ้านให้ได้รับความปลอดภัย หากการอาชีวศึกษาเอกชนไทยได้รับการพัฒนาบริหารจัดการให้ทันต่อห้วงเวลาของการเปลี่ยนแปลง ก็จะสามารถพัฒนาทักษะฝีมือระดับอาชีวศึกษาหรือแรงงานระดับกลางที่กำลังขาดแคลนในตลาดแรงงานของประเทศในปัจจุบันให้มีคุณภาพ มีความสามารถและมีคุณสมบัติสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในด้านปริมาณและด้านคุณภาพ

การสร้างบ้านให้มีความแข็งแรงมั่นคง เจ้าของบ้านต้องเอาใจใส่พิถีพิถันในการก่อสร้างตั้งแต่ระดับฐานรากซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาสถานอาชีวศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ที่จะต้องบริหารจัดการให้มีความพร้อมด้านอุปกรณ์เครื่องมือในการฝึกปฏิบัติและทรัพยากรทางการศึกษาทุกๆ ด้าน ตลอดจนการเรียนการสอนที่ทันสมัย ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะสอดคล้องตามความต้องการของตลาดแรงงาน โครงสร้างของบ้านต้องมีความแข็งแรงคงทนซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพครูอาชีวศึกษาเอกชนที่จะต้องได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนไป

พร้อมๆ กัน อันจะเป็นการส่งเสริมการอาชีวศึกษาเอกชนไทยให้มีคุณภาพในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ได้ทักษะฝีมือแรงงานอาชีวศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงาน การบริหารการอาชีวศึกษาเอกชนไทยจะทำหน้าที่เหมือนโครงหลังคาบ้านที่จะคอยคุ้มกันปกป้องผู้ที่อยู่อาศัยในบ้านคือ กำลังแรงงานอาชีวศึกษาที่จะต้องได้รับการพัฒนาฝึกอบรมให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและทักษะอาชีพรวมถึงคุณลักษณะอื่นๆ ที่พึงมีรวมไปถึงการเพิ่มคุณค่าของตนโดยมีวุฒิการศึกษา มีทักษะในวิชาชีพ มีสมรรถนะที่ผ่านเกณฑ์ประเมินตามมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพที่จะส่งผลให้ได้รับค่าตอบแทนการทำงานตามมาตรฐานอาชีพ และมีความมั่นใจเมื่อต้องเผชิญกับการแข่งขันของฝีมือแรงงานต่างชาติโดยเฉพาะในกลุ่มประชาคมอาเซียน การบริหารการอาชีวศึกษาเอกชนไทยจะสามารถผลิตกำลังแรงงานอาชีวศึกษาที่มีคุณภาพได้ต้องอาศัยความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าภาครัฐหรือภาคเอกชน เปรียบเสมือนต้นไม้ใหญ่ที่ให้ร่มเงาความร่มเย็นให้แก่บ้าน และรั้วบ้านที่จะสร้างความปลอดภัยให้แก่ผู้ที่อยู่อาศัย ดังนั้น การบริหารการอาชีวศึกษาเอกชนไทยจำเป็นต้องได้รับความสนับสนุนเชื่อมโยงสัมพันธ์ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องและชัดเจน โดยเฉพาะการสนับสนุนจากภาครัฐที่ต้องมีความชัดเจนในนโยบายการพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา การสนับสนุนงบประมาณในการจัดการอาชีวศึกษาและความร่วมมือของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงแรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และกระทรวงการต่างประเทศ ฯลฯ และความร่วมมือจากภาคส่วนการผลิตที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้ประกอบการ ภาคธุรกิจหลายสาขา ฯลฯ ที่ต้องเข้ามาร่วมสะท้อนความต้องการ และวางนโยบายการผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการ โดยร่วมกันวางแผนดำเนินการและประเมินผลการผลิตแรงงานอาชีวศึกษา รวมทั้งการพัฒนาสถาบันอาชีวศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่อย่างต่อเนื่องและเพียงพอเพื่อรองรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาสายอาชีพระดับ ปวช., ปวส. เพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีสายปฏิบัติ มีระบบการพัฒนาคุณภาพครูอาชีวศึกษาทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ มีระบบการจัดการเรียนการสอนที่ดี มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อให้เกิดมาตรฐานที่ยอมรับทั้งระดับประเทศและระดับ

สากล เพื่อให้ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานทั้งในประเทศและกลุ่มประชาคมอาเซียน อันจะเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของการเรียนสายอาชีวศึกษาและเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นตัดสินใจศึกษาต่อในสายอาชีพมากขึ้น ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานทักษะฝีมือของประเทศที่กำลังประสบอยู่ในปัจจุบันและเป็นการป้องกันการเกิดปัญหาแรงงานระดับอุดมศึกษาส่วนเกิน ตลอดจนยกระดับคุณภาพแรงงานในทุกะดับให้สูงขึ้น สอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐในการรองรับความเปลี่ยนแปลงของโลกและการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปลายปี พ.ศ. 2558

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยอนาคตภาพการอาชีวศึกษาเอกชนไทยในยุคประชาคมอาเซียนระหว่าง พ.ศ. 2558-2567 พบว่า คุณลักษณะของนักเรียนที่สำเร็จอาชีวศึกษา คุณลักษณะของครูอาชีวศึกษาเอกชนไทย คุณลักษณะของสถานอาชีวศึกษาและแหล่งเรียนรู้ และคุณลักษณะของการบริหารการอาชีวศึกษาเอกชนไทย ล้วนมีความเชื่อมโยงและส่งผลต่อกัน ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องไม่ว่าหน่วยงานของรัฐหรือภาคเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะผู้บริหารประเทศที่มีอำนาจความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบายการอาชีวศึกษาและแผนพัฒนากำลังคนของประเทศ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนี้

1.1 หน่วยงานของรัฐในสังกัดของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) สมาคมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย และสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนไทยควรให้ความสำคัญกับการสร้างความชัดเจนของเป้าหมาย นโยบาย ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการจัดการอาชีวศึกษาเอกชน การประสานงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและความร่วมมือกับบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนอย่างจริงจังในการร่วมกันพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาที่มีคุณภาพ มีระบบการประเมินผลการประกันคุณภาพการศึกษาที่ได้มาตรฐานสากล ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนที่สำเร็จการอาชีวศึกษาเอกชนมีคุณลักษณะ

ที่พึงประสงค์ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน และสอดคล้องกับแผนพัฒนากำลังคน ตลอดจนแผนนโยบายต่างๆ ในการพัฒนาประเทศ

1.2 หน่วยงานของรัฐและสถาบันอาชีวศึกษา เอกชนไทยควรเร่งพัฒนาครูอาชีวศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ อันจะส่งผลให้การบริหารอาชีวศึกษาเอกชนไทยประสบความสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 หน่วยงานของรัฐและสถาบันอาชีวศึกษา เอกชนไทยควรเร่งพัฒนาสถานอาชีวศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ให้มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาที่จะผลิตทักษะแรงงานฝีมือที่มีความรู้ความสามารถตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ

1.4 หน่วยงานของรัฐและสถาบันอาชีวศึกษา เอกชนไทยควรเร่งพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการการเรียนการสอนอาชีวศึกษาเอกชนไทยให้มีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาระบบการกำกับ ติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย มีการพัฒนาปรับปรุงระบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาที่มีความเป็นอิสระและยืดหยุ่นบนพื้นฐานของการพัฒนาและการแข่งขันด้านคุณภาพการศึกษา เพื่อให้การอาชีวศึกษาเอกชนไทยมีความพร้อมที่จะรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบันได้อย่างเท่าทัน

1.5 ผลของการวิเคราะห์ห่วงล่ออนาคตและผลกระทบไขว้ของแนวโน้มเหตุการณ์สืบเนื่อง หน่วยงานของรัฐและสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนไทยควรดำเนินการ ดังนี้

1.5.1 ควรเร่งพัฒนาสถานอาชีวศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ให้มีความพร้อมทั้งทางด้านอุปกรณ์เครื่องมือฝึกหัดอาชีพที่ทันสมัยครบถ้วน มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีครูอาชีวศึกษาและบุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมและมีประสบการณ์วิชาชีพ รวมทั้งการสร้างความร่วมมือและเครือข่ายกับสถานประกอบการภาครัฐและเอกชนที่มีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อผลิตนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาให้เป็นแรงงานฝีมือที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

1.5.2 ควรพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่สำเร็จการอาชีวศึกษา ให้มีความรู้ความสามารถ

ทักษะฝีมือตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ไปพร้อมกับการพัฒนาคุณลักษณะของครูอาชีวศึกษาทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพเพื่อให้ครูอาชีวศึกษามีสมรรถนะด้านความรู้ ความสามารถในการสอน การถ่ายทอด ประสบการณ์และทักษะวิชาชีพให้แก่นักเรียน

1.5.3 ควรเร่งปรับตัวในการบริหารการอาชีวศึกษาเอกชนไทยให้มีความพร้อม ภาครัฐต้องให้ความสำคัญกับการอาชีวศึกษาอย่างจริงจัง เสมอภาคและต่อเนื่อง เห็นความสำคัญของการอาชีวศึกษาเอกชนในฐานะผู้มีส่วนร่วมที่มีวัตถุประสงค์เดียวกันในการพัฒนากำลังแรงงาน ทักษะฝีมือของประเทศให้สามารถแข่งขันกับนานาชาติได้ รวมทั้งวางมาตรการกำหนดบทบาทความร่วมมือของทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและเอกชนในการร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในส่วนสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนต้องเร่งปรับปรุงคุณภาพการบริหารจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สร้างเครือข่ายพันธมิตรในการสนับสนุนด้านวิชาการทั้งในและต่างประเทศ สร้างเครือข่ายและทำข้อตกลงร่วมกันในการจัดการอาชีวศึกษากับสถานประกอบการ รวมทั้งสร้างภาพลักษณ์และค่านิยมของสถาบันที่ดีให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรวิจัยอนาคตภาพการอาชีวศึกษาเอกชนไทยในระดับที่สูงขึ้นไป เช่น ระดับอุดมศึกษา ด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงอนาคตรูปแบบอื่นๆ เช่น การวิจัยอนาคตแบบคาดการณ์อนาคต (Foresight research) หรือ การกราดสำรวจสภาพแวดล้อม (Environmental Scanning) เป็นต้น และอาจเปลี่ยนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในลักษณะของการประเมิน 360 องศาเพื่อยืนยันผลการวิจัย

2.2 ควรเปรียบเทียบการบริหารการอาชีวศึกษาระหว่างเอกชนกับภาครัฐในประเทศไทย และเปรียบเทียบการบริหารอาชีวศึกษาระหว่างเอกชนไทยกับเอกชนของประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเอกชนไทยและเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานของรัฐในการกำหนดนโยบายด้านอาชีวศึกษาของประเทศ

2.3 ควรนำวิธีวิจัยเชิงปริมาณ เช่น การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) มาประยุกต์ใช้ในการวิจัยเชิงลึก

ร่วมกับเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาและการวิจัยเชิงอนาคต เพื่อทำให้การจำแนกจัดกลุ่มแนวโน้มของเหตุการณ์สืบเนื่องมีความเชื่อมั่นมากขึ้น ซึ่งจะทำได้ภาพรวมทั้งระบบ

ของการอาชีวศึกษาเอกชนไทยที่มีความชัดเจน และเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายวางแผนพัฒนาแรงงานฝีมือของประเทศ

เอกสารอ้างอิง

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2547). วิสัยทัศน์การอาชีวศึกษาใน 5 ปีข้างหน้า. *วิทยาการจัดการบริหาร*, 7(7), 71-77.
- จุมพล พูลภัทรชีวิน. (2529). “การวิจัยอนาคต”. *วารสารวิธีวิทยาการวิจัย*, 1(1), มกราคม-เมษายน, 22-24.
- _____. (2530). “เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR”. *วารสารวิจัยการศึกษา*, 10(5), มิถุนายน-กรกฎาคม.
- _____. (2548). *อนาคตศึกษา*. โครงการจัดวิวัฒน์. มูลนิธิสตรี-สฤณีวงศ์ สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.)
- ธีรวุฒิ บุญยโสภณ. (2555). *การบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษาเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2553). *เมื่อโลกไม่ใช่ใบเดิม*. กรุงเทพฯ : บริษัทสยามเอ็มแอนปีพิลลิ่งซิงจำกัด.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2549). *รายงานการวิจัยประเมินผล การมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาของเอกชน (ฉบับสรุป)*, กรุงเทพฯ : สกศ..
- _____. (2550). *รายงานการวิจัยเรื่อง ผลกระทบโลกาภิวัตน์ต่อการจัดการศึกษาไทยใน 5 ปี ข้างหน้า*, กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2554). *รายงานผลการดำเนินงาน ขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ในช่วง พ.ศ. 2552-2554*. กรุงเทพฯ : สกศ.
- Glenn, J.C. (1971). “*The Futures Wheel*”. Future Research Methodology AC/UNU Millennium Project. Retrieved November 3, 2013, From www.cgee.org.br/atividades/redirkori/3301.
- Stover, J.G. & Gordon, T. J. (1979). Cross-Impact Analysis. In *Handbook of future Research*. P. 302. Connecticut London England: Greenwood Press.
- Mills & Bishop, P.(2000). *Applied futurism : An introduction for actuaries*. Retrieved November 21, 2013 from www.soa.org/ccm/cms-service/stream/asset_id=7994100